

Eestkoste-koolitus. 2. päev

Urmo Kübar, EMSLi juhataja

Anna Laido, EMSLi poliitikakoordinaator

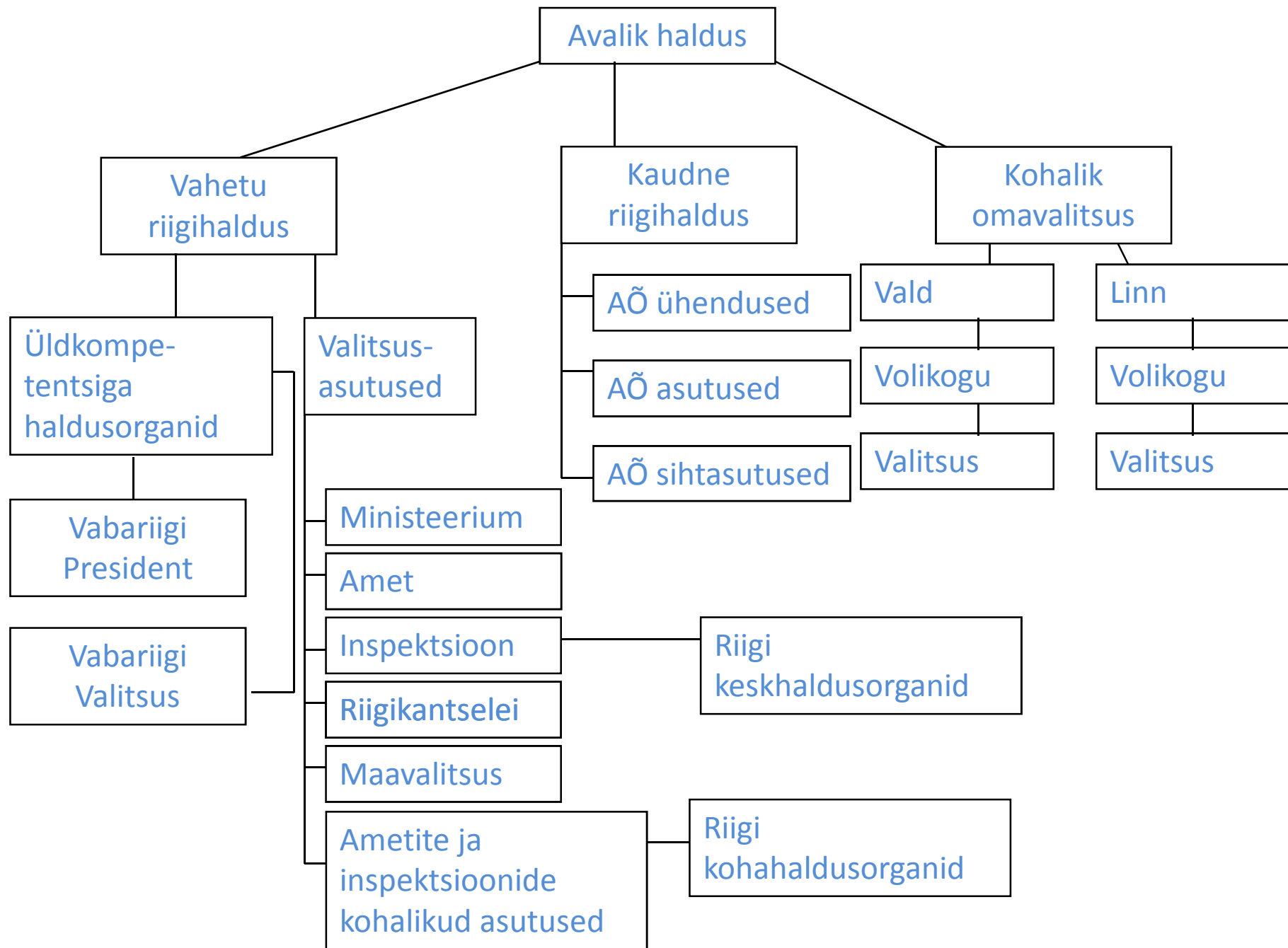


- Kell 10 – Vestlusring koos Riigikogu liikme Erik Salumäega (õiguskomisjon). Kuidas seista oma sihtgrupi või valdkonna huvide eest Riigikogus toimuvatel aruteludel?
- Kell 10.45 – Praktilisi näpunäiteid suhetest avaliku võimuga: mida kodanikuühendustelt tavaliselt oodatakse? Hoiakud kaasamise suhtes – kuidas olemasolevat olukorda kasutada? (Urmo Kübar, EMSL)
- Kell 11.25 – Kohvipaus
- Kell 11.45 – Kuidas avalik sektor toimib? Otsustusprotsessid, osalemisvõimalused ja olulised tegijad riigi- ja kohaliku võimu tasandil (Anna Laido, EMSL)
- Kell 13 – Lõuna
- Kell 14 – Kaasamine: kas kohustuslik või soovitatav? Kaasamise hea tava ja selle rakendamine praktikas? Kust leida infot? Kaasamise meetodid (Hille Hinsberg, Riigikantselei, ja Urmo Kübar, EMSL)
- Kell 16 – Kokkuvõte päevast

Mida ootab avalik sektor kaasatavatele?

- legitiimsus, kandepind
- ekspertiis, täiendavad teadmised
- ettepanekute rakendatavus, konkreetsus
- arvestamine avaliku sektori võimaluste ja vajadustega
- õigeaegsus: ajastus ja tähtaegade pidamine
- seotus arengukavade ja parajasti käimasolevate protsessidega
- vorminõuete järgimine
- toetus, mitte ainult kriitika

Kuidas avalik sektor toimib?



Poliitika kujundamise protsess

- 1. Poliitilise päevakorra kujunemine**
- 2. Poliitika formuleerimine**
 - 2a Probleemide töötlemine
 - 2b Prioriteetide määratlemine ja võimaluste analüüs
- 3. Poliitika legitimeerimine ehk võimustamine**
- 4. Poliitika elluviimine**
- 5. Seadustamine**
- 6. Hindamine ja mõjude analüüs**

Poliitikakujundamise protsess – kes on põhiotsustajad?

Riigi (keskvalitsuse) tasand

- Valitsuskoalitsioon
- Ministeeriumid
- Vabariigi Valitsus
- Riigikogu

Kohalik tasand

- Kohalikud volikogud ja valitsused
- Kohalike omavalitsuse liidud

Kuidas koalitsioonivalitsused toimivad?

Mitteametlik otsustamine – koalitsiooninõukogu

Ametlik otsustamine – valitsuse istungid

Poliitika kujundamise protsessis osalejad

Ametlikud osalejad (institutsioonid):

- **Esinduskogud**

saadikud – komisjonid ja fraktsioonid

tugistruktuur – kantselei, nõunikud, abid

- **Regionaalne tasand**

maavanem ja maavanema tugistruktuurid

maavanema hallatavad asutused

Poliitika kujundamise protsessis osalejad

Täidesaatev võim:

- **Valitsuskabinet** – peaminister, ministrid
- **Valitsuse tugistruktuurid** – peaministri büroo, Riigikantselei
- **Administratiivne tasand:**
 - Koordineerivad ministeeriumid (justiits, rahandus, sise, välis)
 - Liiniministeeriumid
 - Funktsionaalsed ministrid
 - Ametid ja inspeksioonid
 - Hallatavad asutused

Poliitika kujundamise protsessis osalejad

- Parteid
- Huvi- ja survegrupid
- Vabaühendused
- Meedia
- Teadusasutused

Koostööpõhimõtted

- Selgus ja arusaadavus
- Õigeaegsus
- Huvirühmadega arvestamine
- Teavitamine
- Rakendamine ja hindamine



EMSL

Toompuiestee 17A, 10137 Tallinn

Telefon 630 9630 | E-post info@ngo.ee

Koduleht www.ngo.ee

Liitu tasuta iganädalase infokirjaga: www.ngo.ee

Liitu EMSLiga: www.ngo.ee/liikmed

Kaasamine ja osalemine



Hille Hinsberg

6935 744, hillehh

Hille.hinsberg-at-rk.ee

Miks osaleda?

- Ennetamine - saavutada mingite reeglite leevendamine, kehtestamine või tingimuste muutmine.
- Tagasiside - riigile uute õigusaktide (muudatuste) koostamise või vastuvõtmise käigus.

Hea tava:

- Kui otsuse vastuvõtmisega kaasnevad **olulised mõjud**, siis on vaja kaasata/osaleda. Otsuse vorm - on ta seadus, määrus, arengukava vms - pole oluline.
-
-

Kaasamine – kohustuslik või soovitatav?

- Eesti Vabariigi põhiseadus
 - Avaliku teabe seadus
 - Märgekirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadus
 - Haldusmenetluse seadus
 - VV reglement
 - VV määrus õigustloovate aktide eelnõude normitehnika eeskiri.
 - Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus
-
-

Soovitused ametnikele ehk hea tava

Hinda mõjusid ja otsusta kaasamise vajalikkus, osalejate ring, planeeri kaasamise vormid ja praktiline korraldus

- Mõjude analüüsimine aitab mõista, milliseid muutusi kavandatavad otsused võivad tegelikult kaasa tuua
 - Selgita eelnõu algatamise põhjusi, too selgelt esile plaanitava otsuse peamised punktid, mille kohta ootad arvamusi ja ettepanekuid.
 - Kui kaasamise algataja sõnastab endapoolsed eesmärgid, on ka osalejatel kergem oma rolli mõista.
-
-

Kes osalevad?

Ametnikud ühendustest:

- huvi suur, kasu keskpärane

Ennekõike tahavad ühendused seaduseelnõudega kursis olla ning veidi vähem, aga siiski märkimisväärselt palju, soovitakse ise eelnõu ettevalmistamisse panustada (sotsministeeriumi sihtgruppide küsitlus 2007)

- kuidas mõjutatud huvirühmad üles leida ja kes neid esindab?
-
-

Millal on õige aeg koostööd alustada?

- Probleemide tuvastamisel ja hindamisel
 - “konkreetsel kaasamise algstaadiumis peaksid ametnikud suutma väljendada konkreetse asja, kuhu kaasatakse, oodatavat tulemust”*
 - Lahendusvariantide pakkumisel
 - NB! ametnike hinnangul tehakse põhiline seaduseelnõu ettevalmistustöö ära ekspertrühmades.*
 - Lahendusele tagasiside andmine = konsultatsioon
-
-

Millist infot on vaja?

Millega ametnik tegeleb

*„Praegu on väga olulisi valdkondi, mille seisuga oleks oluline kursis olla, kuid mille kohta info teilt ministeeriumist väljapoole ei jõua. Näiteks - **mis seisus** on uue kontseptsiooni koostamine jms. Selline info on väga oluline ka teistele asutustele oma pikemaajalise töö planeerimiseks, kuid kahjuks peab ise pidevalt püüdma ja otsima teid, et omada piisavalt infot.”*

Kuidas protsess käib

“Rohkem dialoogi, et tekiks ühine arusaamine poliitikakujundamise protsessist”

Kuidas kursis olla?

Eelinfo:

VV tegevuskava + ministeeriumite tööplaanid osalusveebis + partnerpäevad, infoseminarid

Aktuaalne info:

Osalusveeb ja eÕigus + ministeeriumite veebilehed, pressiteated, meililistid

Mitteametlik suhtlus, oma huvide näitamine

Kuidas ametnikust aru saada?

- Kasutajaliides teostatakse veebirakendusena. Teavituste teenuse jaoks kasutatakse veebide koosvõime raamistikuga kooskõlas olevat RSS tehnoloogiat. Integreeritud lihtotsingud töötavad kasutades liidestatud andmekogude teenuseid sidusalt üle X-Tee, detailotsingud realiseerib iga liidestatud süsteem ise, eelistatult WSRP tüüpi portletina.
 - „Eesti infoühiskonna arengukava 2013“ rakendusplaan 2009-2010 on arengukava eesmärkide saavutamiseks kavandatavaid tegevusi ja arendusi ning nende finantseerimist täpsustav dokument. Rakendusplaan ülesandeks on tuua välja infoühiskonna arendamise prioriteetsed tegevused ja arendused lühikeses perspektiivis. Rakendusplaan viiakse ellu projektikesksete arendustöödena kooskõlas riigi IT arhitektuuri ja koos-võimeraamistikuga.
Kava sisendiks on kooskõlastusringilt saabunud vastused.
-
-

Kuidas edendada kaasamist?

- *Uuringud näitavad, et mida rohkem ametnikul kaasamiskogemust, seda paremaks hindavad nad koostööd valitsusväliste osapooltega*
- *Koostöökogemuseeta ühendustel on eelarvamuslik negatiivne suhtumine ametnike suhtes*

Kes algatab koostöö?

Soovitusi ametnikele

- avalikustamist võiks alati olla rohkem, Praegu kuuled midagi uut meediast, ajalehtedest, raadiost. Tuleb korraldada regulaarsed infopäevad ja sagedamini kui kord aastas;
 - ministeerium peaks enda peale võtma kontaktide vahendaja rolli, et ühendused teaksid, kes samal teemal kaasa räägivad
 - Kui ministeerium näeb, et vajalikud koostööpartnerid on mujal asutuses jäänud kaasamata, võiks ta oma koostööpartnereid kaasata või neid informeerida
 - olulisematele ja kogenumatele teemaga kokkupuutuvatele organisatsioonidele tuleks eelnõu väljatöötamise ajal anda rohkem infot
 - pöörata suuremat tähelepanu kaasnevate mõjude analüüsile.
-
-

Kaasamise hea tava

- **Mis on otsuse eesmärk ja millal kaasata**
 - **Keda kaasata – sihtrühmad, keda otsus mõjutab**
 - **Kuidas kaasata, meetodid**
 - **Kommunikatsiooni kanalite valik**
 - **Ajaline raamistik, vastutaja, eelarve**
 - **Kokkuvõte – ettepanekute analüüs ja tagasiside**
 - **Hinda teekonda ja tulemust**
-
-